

Toivomusaloite 1397

Vehkaoja ym.: Lapsilisän ja lasten kotihoidon tuen maksamisesta perhehoitajille*Eduskunnalle*

Voimassa olevan lapsilisälain mukaan lapsilisä maksetaan kunnalle, jos lapsi on kalenterikuukautta pidemmän ajan kunnan kustannuksella hoidettavana perhehoidossa. Perhehoito on tässä rinnastettu laitoshoidoon. Ratkaisussa lienee painottunut se, että lapsilisä tulee saada pois henkilöltä, joka ei enää vastaa lapsen elatuksesta ja kasvatuksesta. Lapsilisälain säännöstä, jonka perusteella sosiaalilautakunta voi oikeuttaa sijaisvanhemmat nostamaan lapsilisän, ei ole yleisesti käytetty.

Laissa lasten kotihoidon tuesta säädetään, ettei lasten kotihoidon tukea makseta yli kolme kuukautta kestävässä laitoshoidossa tai siihen verrattavassa hoidossa olevasta lapsesta, mm. perhehoidossa olevasta lapsesta.

Perhehoito tunnetaan parhaiten lastensuojelun ja kehitysvammahuollon työmuotona. Perhehoidossa voidaan tunnistaa 1) ei-ammattimaisesti perheissä annettu hoito, 2) ammattimaisesti perheissä annettu hoito ja 3) ammattimaisesti perhekodeissa toteutettu hoito. Osa perhehoidosta on lyhytkestoista ja erityisen vaativaa, osa käytännössä pysyvää. Tässä esitetty rajoittuu kohtiin 1 ja 2.

Varsinkin lähiomaisissa on perhehoitajia (sijaisvanhempia), jotka eivät suostu ottamaan vastaan hoitopalkkiota, koska haluavat säilyttää normaalin perheen statuksen, vaikka heillä onkin hoidossaan kunnan sijoittama lapsi. Tällaisetkin perheet voivat nykyisen lainsäädännön perusteella jäädä ilman sijoitetun lapsen lapsilisää ja kotihoidon tukea.

Perhehoitajille maksetaan hoitotyöstä yleensä palkkiota, kulukorvausta ja ns. käynnistä-

miskorvausta, jotka tosin vaihtelevat hoidon vaativuudesta ja kunnan harkinnasta riippuen. Alimmillaan hoitopalkkio on 1 000 mk/kk ja kulukorvaus 1 400 mk/kk. On ilmeisesti katsottu, että nämä etuudet korvaavat myös lapsiperheille normaalisti annetun taloudellisen tuen.

Kun lapsilisä ja lasten kotihoidon tuen tasoa on viime aikoina korotettu merkittävästi, perhehoitaja saattaa ns. normaaliperheeseen verrattuna tosiasiallisesti kärsiä taloudellista tappiota, jos hän ottaa sijoitetun lapsen hoitoonsa. Tämä ei ole voinut olla lainsäätäjän tarkoitus.

Laitoshoidosta pyritään kevyempiin hoitomuotoihin. Perhehoitajista on monilla alueilla huutava pula. Tämä tulee esille siten, että lapsia on sijoitettava jopa aivan eri puolelle Suomea kuin missä he ovat kasvaneet.

Perhehoidon kodinomaisuutta ja sijoitusperheen normaaliutta tulisi tukea ja korostaa. Lapsilisä ja lasten kotihoidon tuki ovat lapsiperheisiin yleisesti kohdistettuja normaalietuuksia. Mainitut etuudet tulee olla henkilöllä, joka kulloinkin tosiasiallisesti vastaa lapsen elatuksesta ja kasvatuksesta, tässä tapauksessa perhehoitajalla.

Lapsilisää ei oteta pois vanhemmilta, vaikka he hoitavat tai hoidattavat lastaan jollakin muulla yhteiskunnan tukemalla hoitomuodolla (lasten kotihoidontuki, päivähoito) kuin perhehoidossa tai laitoshoidossa. Lapsilisä ja lasten kotihoidon tuki, joiden maksaminen lapsen omille vanhemmille on lakkautettu perhesijoituksen johdosta, on siis siirrettävä perhehoitajalle. Lainsäädännössä olevat rajoitukset on tältä osin poistettava.

Edellä olevan perusteella ehdotamme kun-
nioittavasti eduskunnan hyväksyttäväksi toivo-
muksen,

*että hallitus ryhtyisi kiireellisesti toi-
menpiteisiin lapsilisän ja lasten kotihoi-
don tuen maksamiseksi perhehoitajille.*

Helsingissä 19 päivänä huhtikuuta 1991

Marjatta Vehkaoja
Timo Roos
Riitta Myller
Liisa Jaakonsaari
Kerttu Törnqvist

Jarmo Wahlström
Arja Ojala
Tarja Kautto
Reijo Laitinen
Pentti Lahti-Nuuttila
Maija Rask

Bjarne Kallis
Kari Urpilainen
Marja-Liisa Tykkyläinen
Raimo Vuoristo
Iiris Hacklin